

Missbruket av e-handeln för försäljning av förfälskade varor

Sammanfattning

I denna studie presenteras en kvantitativ översyn av missbruket av den elektroniska handeln för att sälja förfalskade varor. Under de senaste åren har e-handeln expanderat snabbt, i takt med att konsumenterna känt sig allt tryggare med att beställa varor och tjänster på nätet.

Antalet företag som bedriver handel riktad till konsumenter (business-to-consumer) växer hela tiden. Mellan 2018 och 2020 ökade detaljhandelsförsäljningen på nätet, som är en del av handeln mellan företag och konsument, med 41 procent på de stora marknaderna, jämfört med mindre än 1 procent av den totala detaljhandeln. Ökningen drevs på av covid-19-pandemin, eftersom konsumenter handlade mer på nätet på grund av nedstängningen och för att undvika besök i fysiska butiker. Men internet blev också en populär arena för olaglig handel under pandemin. De brottsbekämpande myndigheterna rapporterade allt fler e-brott, däribland kommersialisering av olagliga varor, såsom falska och undermåliga läkemedel, testsatser och andra covid-19-relaterade varor.

E-handelns uppsving har inte gått obemärkt förbi hos förfalskarna, som i allt större utsträckning använder e-handel för att sälja förfalskade produkter till konsumenter som ibland köper dem i god tro, medan andra medvetet söker efter förfalskade lågprisvaror.

Kopplingarna mellan e-handel och olaglig handel med förfalskningar stöds av en kvantitativ analys som undersöker förhållandet mellan e-handel och antalet och värdet av de tullbeslag av förfalskade varor som gjorts under perioden 2017–2019. Analysen visar att förhållandet blir tydligare när man inkluderar indikatorer för olaglig handel med förfalskningar där små paket används. Detta tyder på att olagliga varor som köps via internet ofta skickas som små paket via post.

En fallstudie som omfattar Europeiska unionen och där uppgifter om kvarhållande av förfalskningar i samband med e-handel samlats in, kastar ytterligare ljus över situationen. Uppgifterna visar att 91 procent av de kvarhållna förfalskningarna med koppling till e-handel skickades via post. Bland de kvarhållanden av förfalskningar som inte var kopplade till e-handel hade posttjänster däremot endast använts i 45 procent av fallen. När värde tillämpas som parameter visar uppgifterna att 81,8 procent av kvarhållandena i samband med e-handel hade koppling till posten, jämfört med endast 8,9 procent för andra förfalskningar. När det gäller ursprung liknade källorna till förfalskningar som var kopplade till e-handel dem som saknade denna koppling. Kinas andel var dock större när det gäller förfalskningar kopplade till e-handel (75,9 procent, jämfört med 45,9 procent av det totala antalet kvarhållna produkter).

Kvarhållandena av förfalskningar som gjordes inom EU och var kopplade till e-handel omfattade många typer av produkter. De vanligaste produktkategorierna var skor (33,7 procent av det totala antalet kvarhållanden), kläder (17,3 procent), parfymer och kosmetika (9,6 procent), lädervaror (8,7 procent), elektriska maskiner och elektrisk utrustning (6,5 procent), leksaker (5,5 procent) och armbandsur (5,2 procent).

Det är relativt enkelt att skapa en webbplats som säljer förfalskade varor, vilket bidragit till att antalet oseriösa aktörer på e-handelsmarknaderna har skjutit i höjden. Samtidigt hittar de nya sätt att nå ut med sina förfalskade produkter även på plattformar som vanligtvis är tillförlitliga. Brottsbekämpande myndigheter arbetar aktivt med att identifiera och stänga ner bedrägliga webbplatser. De samarbetar också med stora plattformsoperatörer och varumärkesinnehavare för att blottlägga försäljningen av förfalskade varor, men detta är fortfarande ett stort problem som dessutom förvärras.

Att fånga upp förfalskade varor har försvårats ytterligare på grund av de sätt på vilka produkter som beställs via internet fraktas. Förfalskarna har varit skickliga på att utnyttja svagheter i distributionskanalerna. När det gäller e-handel sker detta till stor del genom postförsändelser. Det finns farhågor om att post- och tullmyndigheterna saknar rätt förutsättningar för att kunna inspektera sändningar av små paket och brevpaket avseende förfalskningar. De har begränsad kapacitet att upptäcka förfalskade varor som saluförs internationellt eftersom dessa försändelser lätt försvinner i mängden bland de miljarder varor som säljs på laglig väg.

Många regeringar har vidtagit åtgärder för att bekämpa internetförsäljningen av förfalskade varor, bland annat genom att upprätta avtal med berörda parter för att stärka samarbetet och öka insatserna för att upptäcka och agera mot webbplatser som säljer förfalskade varor.

I EU har till exempel Europeiska kommissionen tagit initiativ till att utarbeta och genomföra ett samförståndsavtal mellan plattformar, varumärkesinnehavare och andra berörda parter, för att främja god praxis i kampen mot försäljningen av förfalskade varor via internet. I Förenta staterna har regeringen inrättat en arbetsgrupp för elektronisk handel som sammanför viktiga onlineplattformar för att samarbeta i kampen mot förfalskare som säljer sina varor på deras plattformar. I Australien håller regeringen på att utveckla en mekanism som gör det möjligt för konsumenter att identifiera säljare av lagliga och äkta produkter genom att koppla godkända försäljare av de specifika varumärkena till ett varumärkesregister som regeringen förfogar över. I Europeiska unionen och Förenta staterna övervägs dessutom införandet av nya lagar och direktiv som, om de antas, kommer att skapa nya ramar för bekämpningen av e-handelsrelaterad brottslighet, inbegripet handel med olagliga varor.

De stora plattformsoperatörerna har utvecklat metoder för att på flera nivåer bekämpa försäljningen av förfalskade produkter på sina plattformar. Deras insatser omfattar åtgärder och mekanismer som inbegriper tredjepartssäljare, konsumenter, varumärkesinnehavare och brottsbekämpande myndigheter samt utarbetande och genomförande av strategier för att proaktivt upptäcka och vidta åtgärder mot försäljningen av förfalskade varor. Det har dock visat sig utmanande för plattformarna att på lämpligt sätt kontrollera tredjepartsförsäljare, och det görs kontinuerliga ansträngningar för att

förbättra de mekanismer som gör det möjligt att identifiera och vidta åtgärder mot parter som säljer förfalskade varor.

Analysen i denna rapport visar att förfalskarnas missbruk av onlinemarknaderna är mycket dynamiskt. Utvecklingen av dessa dynamiska metoder behöver undersökas ytterligare, både på branschnivå och genom fallstudier. I det kommande arbetet bör hänsyn tas till de mer nyanserade aspekterna av dessa föränderliga metoder, samtidigt som fokus läggs på att förbereda bättre svarsinsatser inför nya utmaningar genom identifiering och främjande av effektiva strategier och tillvägagångssätt.